

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 11. prosince 2024 odvolání obžalovaného [jméno] [příjmení], narozeného [datum], proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. května 2024, č. j. 1 T 5/2024-2191, a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaného zamítá.

Odůvodnění:

A. Napadený rozsudek

1. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. května 2024, č. j. 1 T 5/2024-2191 byl obžalovaný [jméno] [příjmení] uznán vinným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 3 písm. a) zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

2. Toho se podle výroku rozsudku dopustil tím, že

v období od 25. dubna 2014 do 25. ledna 2017,

jakožto osoba fakticky zcela ovládající obchodní společnost ADACPNEU, s. r. o., IČO 247 14 542, se sídlem Lipová 72, Holubice – Kozinec, ve funkci jejího jednatele i společníka s obchodním podílem ve výši 45 %, která byla od ledna 2011 registrovaná jako plátcе daně z přidané hodnoty, a to do prosince 2014 se čtvrtletním zdaňovacím obdobím a v období od ledna 2015 do prosince 2016 s měsíčním zdaňovacím obdobím,

v úmyslu protiprávně ve velkém rozsahu snížit vlastní daňovou povinnost společnosti ADACPNEU, s. r. o., na dani z přidané hodnoty ve zdaňovacích obdobích od 1. čtvrtletí 2014 do prosince 2016 a tím se prostřednictvím společnosti neoprávněně obohatit,

záměrně zatajil existenci zdanitelných plnění poskytnutých společností ADACPNEU, s. r. o., spočívajících v dodání zboží (zejména pneumatik a částečně autobaterií) tuzemským odběratelům prostřednictvím dobírkové platební metody realizované zásilkovou obchodní společností PPL CZ s. r. o., IČO 251 94 798, kteréžto příjmy z dobírek nechal zasílat v období od ledna 2014 do května 2016 na svůj soukromý bankovní účet číslo [bankovní účet] a dále v období od dubna do prosince 2016 také na svůj další soukromý bankovní účet číslo [bankovní účet],

a nezaviněně jednající [jméno] [příjmení], nar. [datum], účetní pověřené vedením evidence společnosti ADACPNEU, s. r. o., pro účely daně z přidané hodnoty, sestavováním a podáváním daňových tvrzení k dani z přidané hodnoty správci daně, respektive jiné, dosud neztotožněné osobě, která tuto agendu vykonávala v období od cca jara 2016 do ledna 2017 namísto M. [příjmení], cíleně nepředal k zaúčtování a zohlednění v daňových tvrzeních faktury vystavené společností ADACPNEU, s. r. o., v souvislosti s těmito zdanitelnými plněními, příjmy z nichž plynoucí byly společnosti PPL CZ s. r. o. vypláceny na soukromé účty obžalovaného, a nejprve v období do přelomu jara a léta 2016 prostřednictvím nezaviněně jednající M. [příjmení] a následně buď sám či prostřednictvím jiné osoby, které poskytl přístup do datové schránky společnosti ADACPNEU, s. r. o., nechal podat dálkovým způsobem prostřednictvím informačního systému datových schránek u Finančního úřadu Středočeský kraj, Územní pracoviště Praha – západ, se sídlem Na Pankráci 95, Praha 4,

- dne 25. dubna 2014 přiznání k dani z přidané hodnoty za zdaňovací období 1. čtvrtletí 2014, v němž na řádku číslo 1 byla uvedena celková hodnota poskytnutých zdanitelných plnění spočívajících v dodání zboží nebo poskytnutí služby pouze ve výši 2.352.053 Kč a tomu odpovídající daň na výstupu ve výši 494.053 Kč, na řádku číslo 62 byla uvedena celková daň na výstupu ve výši 494.053 Kč a na řádku číslo 64 byla vyčíslena vlastní daňová povinnost pouze částkou ve výši 265.426 Kč, i když správně měla být na řádku číslo 1 vykázána celková hodnota

poskytnutých zdanitelných plnění ve výši 3.553.279 Kč a tomu odpovídající daň na výstupu měla dosahovat částky 746.311 Kč, na řádku číslo 62 měla být uvedena celková výše daně na výstupu v částce nejméně 746.311 Kč a na řádku číslo 64 měla být stanovena vlastní daňová povinnost ve výši minimálně 517.684 Kč, a neoprávněně tak předstíral o 252.258 Kč nižší vlastní daňovou povinnost,

načež výrok rozsudku obsahuje popis dalších 26 následujících obdobných případů přiznání k dani z přidané hodnoty s uvedením nesprávných údajů o hodnotě poskytnutých plnění a tím i nesprávné daně na výstupu, kterými tak obžalovaný neoprávněně předstíral nižší vlastní daňovou povinnost, a výrok pokračuje:

- čimž v rozporu s ustanovením § 21 odst. 1 zákona číslo 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném do 14. února 2017, úmyslně docílil protiprávní snížení vlastní daňové povinnosti společnosti ADACPNEU, s. r. o., na dani z přidané hodnoty v celkové výši 17 068 159 Kč.

3. Za to byl tímto rozsudkem odsouzen podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 5 let. Podle § 56 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku byl pro výkon tohoto trestu zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 73 odst. 1 trestního zákoníku mu byl dále uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkcí ve statutárních orgánech obchodních korporací na dobu 5 let.

4. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byl obžalovaný uznán povinným uhradit České republice, zastoupené Finančním úřadem pro Středočeský kraj, Na Pankráci 1685/17, 19 140 21 Praha 4 náhradu majetkové škody ve výši 17 068 159 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. řádu byl poškozený se zbytkem svého nároku na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

B. Odvolání obžalovaného

5. Proti rozsudku podal obžalovaný v zákonné lhůtě odvolání prostřednictvím své obhájkyne Mgr. [jméno] [příjmení]. V jeho úvodu se zdůrazňuje, že obžalovaný podává odvolání do výroku o vině a do všech navazujících výroků včetně výroku o náhradě škody (také samostatně).

6. Odvolání podává proto, že skutková zjištění Městského soudu v Praze jsou nesprávná, neúplná, nejasná a ve vzájemném rozporu. Městský soud se podle odvolatele dopustil nesprávného hmotněprávního posouzení. Během řízení, které rozsudku předcházelo, došlo k porušení procesních předpisů, což mělo za následek, že výrok rozsudku je nesprávný.

7. Odvolatel předně považuje rozsudek za nepřezkoumatelný. Soud prvního stupně podle odvolatele v odůvodnění rozsudku shrnul obsah jednotlivých důkazních prostředků, aniž by uvedl, co z nich má za prokázané, o které důkazní prostředky opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil. Odvolatel cituje z odůvodnění rozsudku závěr soudu prvního stupně, že, „obhajoba obžalovaného nebyla provedeným dokazováním potvrzena, ba naopak provedené důkazy ji do značné míry vyvracejí“ s tím, že z toho nevyplývá, že tím automaticky byla prokázána obžaloba.

V další části odvolání obžalovaný opakuje stěžejní body své obhajoby, a sice,

-) popírá, že by jednal v úmyslu zkrátit DPH
-) tvrdí, že účetnictví ani daním nerozuměl
-) proto vždy využíval služeb profesionálů Ing. [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]
-) v době od ledna 2014 do prosince 2016 měla [jméno] [příjmení] na starost kompletní účetnictví, mzdovou agendu a daňovou agendu
-) objednávky z e-shopu byly automaticky generovány v programu, tzv. datovém skladu
-) informace o veškerých vystavených fakturách v datovém skladu exportovali do souborů CSV a tyto posílali elektronicky [jméno] [příjmení]

-) ta zpracovávala daňová přiznání k DPH, která bez kontroly odesílala prostřednictvím datové schránky ADACPNEU, s. r. o. příslušnému daňovému úřadu

-) DPH platil ve výši, kterou mu sdělila [jméno] [příjmení].

8. Odvolatel dále poukazuje na zjištění soudu prvního stupně, podle něhož v době, kdy spolupracoval se svědkem [příjmení], nevykazovalo účetnictví firmy nedostatky, ty byly zjištěny až v období, kdy se svěřil do péče svědkyně [příjmení], ač jeho přístup k plnění povinností souvisejících s účetnictvím se nezměnil. Ta se z pochopitelných důvodů snažila svou roli umenšit, její výpověď považuje obžalovaný za vyhýbavou, nepřesvědčivou a ohledně její role i nepravdivou. Jmenovaná měla generální plnou moc ze dne 12.8.2014 od společnosti ADACPNEU, s.r.o, která byla uplatněna u správce daně 17.8.2014, zpracovávala mzdovou agendu, vystupovala vůči orgánům veřejné správy jako kontaktní osoba, vystavovala faktury a stvrzenky v programu POHODA, měla k dispozici účetnictví společnosti ADECPNEU, s.r.o.

9. Pokud jde o právní stránku jeho obhajoby, obžalovaný zdůrazňuje, že podle § 112 trestního zákoníku může být trestný čin spáchán pouze opominutím takového konání, k němuž je pachatel povinen. V projednávaném případě byl obžalovaný povinen zajistit vedení účetnictví a podávání daňových přiznání. Tuto povinnost obžalovaný podle svého přesvědčení splnil. Znaky skutkové podstaty trestného činu zkrácení daně nemohly být naplněny jeho omisivním jednáním.

10. I když svědkyně [příjmení] možná brala práci pro společnost ADECPNEU jako sousedskou výpomoc, její činnost naplnila znaky podnikání, když mezi ní a společností byla uzavřena mandátní smlouva podle obchodního zákoníku, respektive po 1.1. 2014 příkazní smlouva podle zákoníku občanského, takže měla povinnost postupovat pečlivě a s odbornou péčí.

11. Závěry soudu prvního stupně, že, „obžalovaný zatajil existenci zdanitelných plnění“ a, cíleně nepředal k zaúčtování v daňových tvrzeních faktury vystavené společností ADACPNEU“, považuje odvolatel za zcela irrelevantní, když povinnost přiznat a odvést DPH vzniká uskutečněním zdanitelného plnění, v tomto případě dodáním zboží bez ohledu na jeho úhradu. Podle odvolatele je potřeba zabývat se především tím, zda jednal tak, aby se svědkyně [příjmení] nedozvěděla a nemohla dozvědět o uskutečnění zdanitelného plnění, o dodání zboží a vystavení faktur. Skutečnost, že by obžalovaný nepředal svědkyni [příjmení] kompletní faktury, by svědkyně [příjmení] musela při dodržení pečlivosti a odbornosti odhalit, stejně jako to v minulosti odhaloval svědek [příjmení] [příjmení].

12. Podle koncepce skutkové věty by spáchání žalovaného trestného činu vyžadovalo aktivní a sofistikované jednání obžalovaného, to však obžaloba neprokázala.

13. Podle názoru obžalovaného jeho obhajoba vyvrácena nebyla, naopak provedenými výsledky svědků byla potvrzena. To, že obžalovaný nechal posílat úhrady zdanitelných plnění na svůj účet, považuje ve vztahu k DPH za bezpředmětné. Obžalovaný navíc vysvětlil, že tak činil kvůli jednání společníka [příjmení], který si z jeho účtu posílal na svůj peněžní prostředky. Svědkyně [příjmení] nedoznala, že tento postup vymyslela, ale ani to nepopřela, vypovídala k tomu vyhýbavě. Dovolatel v této souvislosti odkazuje na nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 698/19, podle něhož ne každé iracionální, ne hospodárné či dokonce protiprávní jednání musí být nutně potrestáno prostředky trestního práva.

14. Dovolatel Městskému soudu v Praze dále vytýká, že se nevypořádal se skutečnostmi důležitými pro určení formy jeho zavinění, které byly ovlivněny změnou v osobě účetního, když problémy ve spolupráci se svědkyní [příjmení] zjistil až v průběhu daňové kontroly. Městský soud se pak nedostatečně zabýval okolnostmi této spolupráce, výpovědí svědkyně [příjmení] ve vztahu k listinným důkazům. Pokud jde o charakter jeho dohody s touto svědkyní, měl podle obžalovaného soud prvního stupně při aplikaci principu presumpce nevinu uvěřit jeho výpovědi.

15. Obžalovaný nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně o hodnocení formy jeho zavinění jako tzv. nepravé lhostejnosti, který dovodil z nesprávného hodnocení jeho výpovědi a výpovědi svědkyně [příjmení]. Mohlo se u něj jednat pouze o pravou lhostejnost, kde není naplněn ani nejslabší kladný volní vztah pachatele ke způsobení následku, nikoliv o nepřímý úmysl, jak to dovodil soud prvního stupně. Odkazuje v tomto ohledu na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 1101/2018 a srovnává v tomto rozhodnutí řešený případ s jeho trestní věcí.

16. Dovolatel zaměřil své námitky i proti výroku o náhradě škody, kde soud prvního stupně sice správně odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu – rozhodnutí 15 Tdo 902/2013, ale sám se jí neřídil. Nebyly totiž podle něj splněny předpoklady pro naplnění hypotézy § 159 odst. 3 občanského zákoníku, aby zkrácená daň byla vymáhána v civilním, nikoli daňovém, řízení (porušení povinnosti jednatele, způsobení škody společnosti ADACPNEU, s.r.o., příčinná souvislost, nenahrazení této škody), ty však prokázány nebyly. Nebyly pak splněny ani podmínky pro naplnění hypotézy § 53 odst. 1 z. o. k., neboť nebylo prokázáno, že by získal nějaký prospěch na úkor společnosti ADACPNEU, s.r.o.

17. V závěru odvolání se argumentace odvolatele shrnuje a činí se závěrečný návrh, aby odvolací soud podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), f) trestního řádu napadený rozsudek zrušil a podle § 259 odst. 3 trestního řádu rozhodl, že obžalovaný se podle § 226 písm. b) trestního řádu obžaloby v celém rozsahu zprošťuje a poškozená Česká republika se podle § 229 odst. 3 trestního řádu odkazuje se se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

18. Státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství ve veřejném zasedání ve svém vyjádření k podanému odvolání uvedla, že skutková zjištění soud prvního stupně považuje za správná a úplná, neshledává mezi nimi žádný rozpor. Nálezací soud provedené důkazy pečlivě hodnotil pod body 18-26 odůvodnění napadeného rozsudku. Vyšel ze závěrů znalkyně, která do na výstupu započítala ve prospěch obžalovaného zdanitelná plnění pouze v nejnižší prokázané výši. Pokud jde o zavinění obžalovaného, soud prvního stupně se podrobně zabýval zjištěným nepřímým úmyslem. Nebylo možno přisvědčit obhajobě obžalovaného, který se zříká své odpovědnosti a snaží se svalit vinu na paní [příjmení], která nezpracovávala účetnictví, ale pouze předložené faktury. Soud hodnotil svědectví pana [příjmení] opačně než obžalovaný, tedy v jeho neprospěch, neboť potvrdil, že mu obžalovaný nepřekládal úplné podklady. Přitom to bylo povinností obžalovaného jako statutárního orgánu společnosti. Za podstatné považuje to, že nedoplatek na DPH vznikl primárně proto, že obžalovaný nechal přesměrovat finanční toky a byl si vědom, že existence zdanitelných plnění jsou mimo dosah finančního úřadu. Tento stav trval téměř tři roky, takže nešlo o dočasné opatření. Za správný považuje i výrok o náhradě škody, když v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu přešel na obžalovaného ručitelský závazek jako na osobu, která řídila a ovládala společnost ADACPNEU, u níž byl nedoplatek daně nedobytný. Pokud jde o trest, na obžalovaného nutno hledět jako na osobu netrestanou, ale přitěžuje mu, že škoda výrazně přesahuje hranici škody velkého rozsahu, páčání trestné činnosti po dlouhou dobu, absence lítosti, sebereflexe a snahy o nápravu. Závěrem navrhla odvolání obžalovaného zamítnout podle § 256 trestního řádu jako nedůvodné.

C. Přezkum napadeného rozhodnutí

19. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal z podnětu odvolání obžalovaného podle § 254 odst. 1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z pohledu vytýkaných vad.

20. Pokud jde o řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, odvolací soud neshledal, že by bylo zatíženo procesními vadami, které by měly za následek věcnou nesprávnost napadeného rozsudku. Právo obžalovaného na obhajobu bylo ve všech stádiích trestního řízení jak orgány přípravného řízení, tak soudem prvního stupně, důsledně respektováno. Ty dostaly své povinnosti podle § 2 odst. 5 trestního řádu, když postupovaly tak, aby za součinnosti stran byl

zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu nezbytném pro jejich rozhodnutí.

21. Obžalovaný navrhl písemným podáním doplnit dokazování ve veřejném zasedání před odvolacím soudem. Jednalo se o tři skupiny návrhů. Za prvé, jak to uvádí návrh, „Důkazy za účelem nápravy nesprávných, neúplných nebo nejasných skutkových zjištění Městského soudu v Praze a skutkových zjištění, které jsou ve vzájemném rozporu“. Konkrétně se jednalo o návrh na přečtení protokolů z hlavních líčení obsahující výpověď obžalovaného, svědků [příjmení], [příjmení], [příjmení], [příjmení], [příjmení] (u ní i opakovaný výslech před odvolacím soudem) a předložení k nahlédnutí generální plné moci ze dne 12.8. 2014 a šanonů účetnictví č. 29 a 30. Odvolací senát shledal tyto návrhy zjevně nadbytečné, když všechny navržené důkazy byly provedeny procesně řádným způsobem v hlavním líčení, odvolací senát se s nimi v písemné formě seznámil a neshledal důvod k jejich čtení ve veřejném zasedání či předkládání k nahlédnutí, ani důvod k opakování výslechu svědkyně [příjmení].

22. Za druhé se mělo jednat o, „Důkazy, které byly provedeny během hlavního líčení, ale které nejsou výslovně uvedeny v napadeném rozsudku“. Jednalo se o předložení k nahlédnutí přehledu plateb z účtu obžalovaného na účet svědkyně [příjmení] a dále předložení k nahlédnutí výpisu z bankovního účtu obžalovaného a svědka [příjmení] ohledně provádění plateb z účtu společnosti ADACPNEU, s.r.o. Zde šlo opět o důkazy řádně provedené v hlavním líčení, skutečnosti v nich obsažené soud prvního stupně zjevně bral v potaz, nečinil je spornými, když vyplývají i z dalších důkazů jako je výpověď obžalovaného a výpovědi svědků [příjmení] a [příjmení]. Opakované provedení těchto důkazů shledal odvolací soud rovněž nadbytečné.

23. Třetí skupinu navržených důkazů tvořily, „[příjmení] důkazy zejména k prokázání toho, jaká je praxe při sjednávání a vymezení účetních a daňových služeb“, které měly být předloženy k nahlédnutí. Jednalo se o výpis svědkyně [příjmení] z živnostenského rejstříku, sdělení daňového poradce [jméno] [příjmení], 6 konkrétních smluv o vedení účetnictví a 3 smlouvy o vedení daňového poradenství mezi různými subjekty bez vztahu k projednávané věci, a konečně Vzorové smlouvy o poskytování daňového poradenství [příjmení] daňových poradců. Tyto navržené důkazy neshledal odvolací soud pro posouzení věci relevantní, neboť relevantní byla konkrétní podoba dohody mezi svědkyní [příjmení] a obžalovaným, která měla ústní formu. Lze proto shrnout, že návrhy na doplnění dokazování se odvolací soud zabýval a jejich zamítnutí odůvodnil. Nelze proto tyto důkazy považovat za opominuté (k tomu viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 118/09).

24. Skutková zjištění soudu prvního stupně zhodnotil odvolací soud jako úplná, správná, netrpící logickými rozpory. Soud prvního stupně k nim dospěl postupem podle § 2 odst. 6 trestního řádu, když provedené důkazy hodnotil podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

25. Ke skutkovým zjištěním soudu prvního stupně nutno na úvod říci, že ani obžalovaný nezpochybňoval zjištění, že v období od 25. 4. 2014 do 25.1. 2017 byla daňová povinnost společnosti ADACPNEU, s.r.o., jejímž byl jednatelem a společníkem a fakticky ji ovládal, na dani z přidané hodnoty (DPH) snížena o celkem 17 068 159 Kč. Podstatou jeho obhajoby bylo, že účetnictví ani daním nerozuměl a nejednal v úmyslu zkrátit DPH, a proto pro zpracování účetnictví vždy využíval služeb profesionálů, nejdříve Ing. [jméno] [příjmení] a poté [jméno] [příjmení]. Tuto obhajobu v obecné rovině („Nerozumím účetnictví“) soud prvního stupně oprávněně neakceptoval. Při posuzování trestní odpovědnosti obžalovaného se pak správně zaměřil na zjištění případného zavinění obžalovaného ve vztahu ke konkrétní příčině vzniku zkrácení DPH. Konstatování soudu prvního stupně, že, „obhajoba obžalovaného nebyla provedeným dokazováním potvrzena, ba naopak provedené důkazy ji do značné míry vyvracejí“ (viz bod 21 odůvodnění napadeného rozsudku), není se závěrem o trestní odpovědnosti obžalovaného v rozporu, jak to interpretuje odvolání obžalovaného. Nevyvrácena totiž zůstala

jen ta část jeho obhajoby, že důvodem,, odklonu“ plateb z dobírek inkasovaných od zásilkové společnosti PPL CZ, s.r.o., byla obava z jednání společníka [příjmení], který bez jeho souhlasu vybíral peníze z účtu společnosti. Pokud toto byla primární motivace obžalovaného k odklonu plateb na jeho účty (což jednoznačně vyvráceno nebylo), nelze ovšem při hodnocení trestní odpovědnosti obžalovaného pomíjet to, zda toto,, preventivní opatření“ proti jednání společníka [příjmení] nemělo současně negativní dopad na plnění povinnosti společnosti ADACPNEU, s.r.o., platit DPH v zákonné výši, a zda si toho byl obžalovaný vědom.

26. Předpokladem pro posouzení trestní odpovědnosti obžalovaného přitom bylo stanovit konkrétní příčinu, která ke zkrácení DPH vedla. Soud prvního stupně v tomto ohledu založil svá skutková zjištění především na závěrech znaleckého posudku z oboru ekonomie, odvětví účetnictví znalkyně [příjmení] [jméno] [příjmení]. Podle nich příčina spočívala v obcházení účelu účetnictví, když nebylo účtováno o výnosech a dani z přidané hodnoty a výnosy společnosti ADACPNEU, s.r.o., byly vyvedeny na účty jiné osoby (tj. obžalovaného) než na její účty. V důsledku toho DPH zaplacená koncovým odběratelem nebyla plátcem odvedena, když navíc tento účet nepodléhal kontrole finančního úřadu. Při vyčíslení daňové povinnosti společnosti ADACPNEU znalkyně v rámci svého výpočtu v souladu se zásadou in dubio pro reo zahrнула pouze inkasované peněžní příjmy od zásilkové společnosti PPL CZ, s.r.o., (podrobně viz bod 13 odůvodnění napadeného rozsudku).

27. Ani tyto závěry znaleckého posudku obžalovaný nezpochybňoval. Tvrdil, že k,, preventivnímu opatření“ proti společníku [příjmení] přistoupil na radu [jméno] [příjmení]. Svědkyně [příjmení] tvrdila, že do přiznání k DPH zahrнула do výnosů jen ty inkasované faktury, které jí obžalovaný osobně pravidelně předával, a to,, v salátovém vydání“, jak doslova uvedla. Obžalovaný se hájil tím, že neměl tušení, že platby,, odkloněné“ na jeho účet nebudou do přiznání k DPH zahrnuty. Měl za to, že [příjmení] v rámci své činnosti jako účetní společnosti tyto nedostatky,, odhalí“ (jak se doslovně uvádí na str. 8 jeho odvolání), a to tak, že v číselné řadě faktur budou některá čísla chybět nebo, že jí předložené faktury porovná s fakturami, které byly generovány obžalovaným a zaměstnanci společnosti a shromažďovány v tzv. datovém skladu. Podle odvolatele nejednal nijak sofistikovaně, aby se svědkyně [příjmení] nedozvěděla a nemohla dozvědět o uskutečnění zdanitelného plnění, o dodání zboží a vystavení faktury. To, že by jí obžalovaný nepředal kompletní faktury, by podle obžalovaného musela při dodržení pečlivosti a odbornosti odhalit, stejně jako to v minulosti odhaloval svědek [příjmení] [příjmení].

28. Soud prvního stupně se s touto obhajobou podrobně vypořádal pod body 21 až 26 odůvodnění napadeného rozsudku. Odvolací soud jeho argumentaci sdílí a v podrobnostech na ni odkazuje. Přitom považuje za podstatné vyzdvihnout, že rozhodné pro posouzení trestní odpovědnosti obžalovaného bylo posouzení formy jeho zavinění k možnosti vzniku daňového nedoplatku v důsledku,, odklonu“ plateb od dobírkové zásilkové společnosti na jeho soukromé účty.

29. I když obžalovaný nebyl odborníkem na účetnictví, to, že výnosy z prodeje pneumatik podléhají dani z přidané hodnoty nepochybně věděl. Společnost ADACPNEU, s.r.o., byla plátcem DPH od roku 2011, kdy už v jejím čele stál právě obžalovaný. Přitom podle výpovědí svědků z řad jeho podřízených obžalovaný výši příjmů z prodeje pravidelně sledoval a podle jejich výše jim přizpůsoboval prodejní ceny pneumatik nabízených společností. To, že podmínkou řádného odvedení DPH je předání všech faktur osobě, kterou pověřil zpracováním odvodů DPH, věděl již od doby spolupráce s Ing. [příjmení], předchůdce [jméno] [příjmení], který ho opakovaně o kompletizaci předávaných faktur urgoval (jednalo se podle něj o stovky chybějících dokladů). Tyto neshody se svědkem [příjmení] [příjmení] byly důvodem k ukončení jejich spolupráce. Obžalovaný přitom sám doznal, že jeho liknavý přístup k předávání kompletních dokladů nezbytných pro vyhotovení řádného přiznání k DPH se po navázání spolupráce s [jméno] [příjmení] nezměnil. Tím spíše si po dohodě s ní na,, odklonu“ plateb od zásilkové společnosti na svůj soukromý účet musel být vědom rizika, že tyto platby se ve

výnosech uvedených v přiznáních DPH neobjeví. Soud prvního stupně tedy oprávněně učinil při aplikaci principu *in dubio pro reo* oproti obžalobě mírnější závěr, tedy nikoliv, že daňový únik byl primární motivací obžalovaného při „odklonu“ plateb, ale že s touto možností zkrácení DPH musel být přinejmenším srozuměn. To se také projevilo v jediné úpravě výroku napadeného rozsudku oproti znění žalobního návrhu spočívající ve vypuštění slova „přímém“ a tedy změně znění z původního „v přímém úmyslu protiprávně ve velkém rozsahu snížit vlastní daňovou povinnost společnosti ADACPNEU, s.r.o.“ na „v úmyslu protiprávně ve velkém rozsahu snížit vlastní daňovou povinnost společnosti ADACPNEU, s.r.o.“

30. Závěr o srozumění obžalovaného s možností zkrácení DPH lze dovodit, jak to činí soud prvního stupně, i z dalších prokázaných skutečností, například z toho, že tato část plateb se tak dostala mimo potenciální kontrolu finančního úřadu, a také z toho, že obžalovaný věděl z rozhovoru s [jméno] [příjmení], že tyto platby „bude nutno nějak zapracovat“, k čemuž ale nedošlo, o což se nijak nezajímal. Srozumění obžalovaného lze dovozovat i z toho, že [jméno] [příjmení] neposkytl kompletní faktury a (při velkorysém aplikaci zásady „*in dubio pro reo*“) údajně spoléhal na to, že jmenovaná tyto nedostatky „odhalí“, ač jí sám tuto možnost nijak neusnadnil, spíše ztížil. Ostatně o tom, zda [jméno] [příjmení] tyto nedostatky odhalila, se obžalovaný nijak neujišťoval. Zde považuje odvolací soud za nutné zdůraznit, že ke zkrácení DPH a tím i adekvátnímu navýšení zisku společnosti ADACPNEU, s.r.o. v předmětné době nedocházelo v rozsahu, který by pozornosti obžalovaného, jenž výsledky hospodaření společnosti bedlivě sledoval, mohl uniknout. Jednalo se o daňový únik a tím i navýšení příjmů společnosti přesahující 17 000 000 Kč za necelé tři roky.

31. Při aplikaci principu „*in dubio pro reo*“ a tím i vyloučení závěru, že obžalovaný žalovaným jednáním primárně zamýšlel snížit povinnost řádně odvést DPH, bylo nutno posoudit formu jeho zavinění k následku v podobě výsledného zkrácení DPH, tedy řešit otázku, zda se u něj jednalo o tzv. pravou či nepravou lhostejnost.

32. Tzv. pravá lhostejnost zahrnuje případ, kdy u pachatele není dán ani nejslabší volní vztah k hrozícímu následku, není s ním srozuměn, naopak spoléhá, byť bez přiměřených důvodů, že k porušení nebo ohrožení zájmu chráněnému trestním zákoníkem nedojde. Takový postoj pachatele k následku je pak posouzen jako tzv. vědomá nedbalost podle § 16 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

33. Naproti tomu tzv. nepravá lhostejnost pachatele k následku vyjadřuje jeho aktivní kladné stanovisko k oběma možnostem, tedy sice méně intenzivní, ale aktivní vztah k relevantnímu trestněprávnímu následku. Zde pak půjde o zavinění ve formě tzv. nepřímého úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku. (blíže viz Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až § 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2416).

34. Soud prvního stupně vycházející ze svých skutkových zjištění ohledně prokázaného postoje obžalovaného a [jméno] [příjmení] k možnosti způsobení následku v podobě zkrácení DPH opodstatněně posoudil zavinění obžalovaného jako nepřímý úmysl podle § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku ve formě tzv. nepravé lhostejnosti (blíže viz argumentace pod bodem 24 odůvodnění napadeného rozsudku). Argumentaci odvolatele usnesením Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 1101/2018 neshledal odvolací soud přiléhavou. Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí konstatoval, že obviněný se dopustil zkrácení DPH zaviněním ve formě pravé lhostejnosti, když v dobré víře zcela spoléhal na to, že jeho matka povede řádné účetnictví. Nemohlo tedy u něj jít ani o tzv. nepřímý úmysl dle § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku ve vztahu ke způsobení následku. V tom spočívá rozdíl oproti postoji obžalovaného [jméno] [příjmení] k hrozícímu následku, neboť ten v dobré víře nejednal, když odklonil podstatnou část plateb za prodané pneumatiky na svůj soukromý účet, nepředal [jméno] [příjmení] faktury za tyto platby a musel si tak být vědom, že pokud ona jeho jednání „neodhalí“, dojde jeho vinou k horentnímu zkrácení DPH. Přestože si byl hrozícího následku vědom, nic proti němu ani v nejmenším nedělal, takže z

toho logicky lze dovodit jednoznačný závěr o jeho srozumění ve formě nepřímého úmyslu ve vztahu se zkrácením DPH ve výši 17 068 159 Kč. To, že [jméno] [příjmení], „neodhalila“ jeho jednání směřující ke zkrácení DPH, nepřerušuje příčinnou souvislost mezi jeho jednáním se zaviněním ve formě nepřímého úmyslu a následkem jeho jednání v podobě zkrácení DPH.

35. Svá správná skutková zjištění soud prvního stupně posoudil odpovídajícím způsobem i po právní stránce, když jednání obžalovaného kvalifikoval jako zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 3 písm. a) zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Obžalovaný ve svém odvolání námitky proti právní kvalifikaci jeho jednání založil na výhradách vůči formě zavinění, kterou se měl stíhaného jednání dopustit, neboť to podle něj bylo nejvýše omisivní, takže bylo namístě jej obžaloby zprostit. Soud prvního stupně však důvodně dospěl k závěru, že šlo u něj o zavinění ve formě nepřímého úmyslu, a je tak za něj trestně odpovědný. Znaky skutkové podstaty žalovaného trestného činu spočívající ve zkrácení daně, zde daně z přidané hodnoty, a to ve velkém rozsahu, tj. dosahujícím částky nejméně 10 000 000 Kč, byly provedenými důkazy jednoznačně prokázány a obžalovaný je ani nezpochybňoval.

36. Pokud jde o uložený trest, ten shledal odvolací soud odpovídající všem kritériím uvedeným v ust. § 39 odst. 1 trestního zákoníku a po jejich přezkumu dospěl k závěru, že se nejedná o trest nepřiměřeně přísný.

37. Ten se skládal jednak z trestu odnětí svobody v trvání 5 let se zařazením pro jeho výkon do věznice s ostrahou podle § 56 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku. Jde o trest na samé spodní hranici trestní sazby ust. § 240 odst. 3 trestního zákoníku, která činí 5 až 10 let odnětí svobody. Soud prvního stupně (blíže viz bod 28 odůvodnění napadeného rozsudku) u obžalovaného neshledal zásadních přítěžujících okolností. Konstatoval pouze, že se trestné činnosti dopouštěl po dlouhou dobu tří let a že výše způsobené škody je taková, že ji obžalovaný s přihlédnutím k jeho aktuálním majetkovým poměrům nebude schopen uhradit. Ve prospěch obžalovaného vzal v potaz, že se na něj hledí, jako by nebyl trestán a jedná se o člověka velmi pracovitého. Odvolací soud se zabýval i otázkou, zda u obžalovaného není splněna některá z podmínek pro uložení trestu pod dolní hranici trestní sazby podle § 58 trestního zákoníku, ale žádnou takovou nezjistil. Neshledal ani, že by při ukládání trestu měla být zohledněna nepřiměřená délka trestního řízení, když to bylo zahájeno usnesením ze dne 24. 3. 2022.

38. Současně byl obžalovanému podle § 73 odst. 1 trestního zákoníku uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkcí ve statutárních orgánech obchodních korporací na dobu 5 let, tj. těsně pod polovinou možné výměry zákazu činnosti, která činí 1 až 10 roků. Jak soud prvního stupně v odůvodnění správně vyzdvihl, tato délka odpovídá závažnosti porušení povinností obžalovaného jako statutárního orgánu a má i významnou preventivní funkci.

39. V souladu se zákonem a konstantní judikaturou shledal odvolací soud i výrok o náhradě škody, vůči němuž odvolatel namítal, že nebyly splněny podmínky, pro jeho vyslovení. Obžalovaný jím byl podle § 228 odst. 1 trestního řádu uznán povinným uhradit České republice, zastoupené Finančním úřadem pro Středočeský kraj, náhradu majetkové škody ve výši 17 068 159 Kč. Podle § 229 odst. 2 trestního řádu pak byl poškozený se zbytkem svého nároku na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Podmínky pro takový postup soud prvního stupně s odkazem na konstantní judikaturu (viz č. 39/ 2014 Sb. rozh. tr.) přehledně shrnul pod body 30 a 31 odůvodnění napadeného rozsudku, na něž odvolací soud rovněž odkazuje, neboť se s nimi zcela ztotožnil.

D. Rozhodnutí odvolacího soudu

40. Vzhledem k tomu, že Vrchní soud v Praze jako soud odvolací po přezkumu napadeného rozsudku z podnětu odvolání podaného obžalovaným neshledal toto odvolání důvodné a zamítl je podle § 256 trestního řádu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný. Lze proti němu podat dovolání. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení opisu písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. O dovolání by rozhodoval Nejvyšší soud. Dovolání může podat nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, obžalovaný pak pro nesprávnost výroku, který se jej bezprostředně dotýká. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Důvody, pro které lze dovolání podat, jsou uvedeny v § 265b trestního řádu, nutný obsah dovolání je uveden v § 265f trestního řádu.

Praha 11. prosince 2024

JUDr. Robert Fremr
předseda senátu